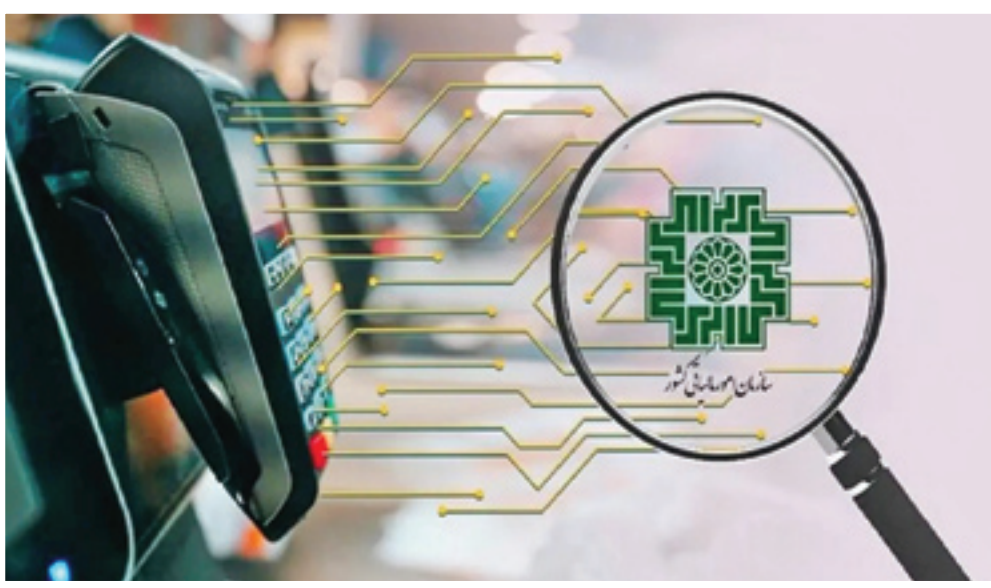

کزارش
نیره ساری

سوت زنی مالیاتی رسمی شد!

«سوت زنی» یک گام به جلو در سایه قانون

نگاه حمایتی به وسیله افزودن نگاه تشویقی و سازوکار اجرایی مستقل باعث خواهد شد سوت زنی یا همان نظارت مردمی به صورت قانونی در نظام حقوقی کشور بتواند کار خود را مطابق اهداف تعیین شده ادامه دهد

و باز خوانی نقش ذی نفعان و موجودیت‌ها از ناحیه مدیریت تعارض منافع، پیامدهای منفی ناشی از تعارض منافع حوزه مالیات را کاهش می‌دهد. با توجه به اینکه مالیات در میان توده مردم مذموم است و از سویی نوع مالیات‌ستانی از توازن و کار آمدی مطلوبی برخوردار نیست، توجه به دو میحت امضای طلایی مالیات ستانی و نظارت درون‌سازمانی ناکارا می‌تواند در بهبود عملکرد و کارایی سازمان امور مالیاتی و حل مسائل اساسی سازمان نقش ویژه‌ای ایفا کند.

■ فرار مالیاتی چیست؟

به هر گونه تلاش قانونی و غیرقانونی برای عدم پرداخت یا پرداخت کمتر مالیات گفته می‌شود. معمولاً برخی سازمان‌ها یا کسب و کارها با هدف کاهش هزینه‌ها و دور زدن قانون، اقدام به این کار می‌کنند. به طور کلی این مفهوم مجموعه فعالیت‌هایی را دربرمی‌گیرد که مؤدی برای کاهش یا عدم پرداخت مالیات انجام می‌دهد.

■ تعارض منافع در حوزه مالیات

اندیشکده شفافیت برای ایران می‌نویسد: ردبای ذی نفعان در حوزه مالیات با استفاده از ذره‌بینی تحت عنوان تعارض منافع قابل شناسایی است. تعارض منافع در واقع زمینه‌ای است که فرد یا یک مجموعه می‌تواند در آن مرتکب فساد شود، یعنی دست‌فرد یا مجموعه برای آنکه بخواهد کاری کند که مطابق میل خود باشد، سود و نفعی برای خود از آن کسب و روابطی را تنظیم کند، با است. اگر فرد یا مجموعه مذکور ذیل بخش عمومی همچون نهادهای دولتی قرار بگیرد، آنگاه وظیفه و کار اصلی او رساندن خیر عمومی به مردم و مراجعان است. در صورتی که فرد یا مجموعه میل و نفع و اهماال را انتخاب کند و به‌درستی به وظیفه خود عمل نکند، مرتکب فساد شده است، به همین خاطر می‌توان گفت یکی از راه‌های پیشگیری از بروز و ارتکاب فساد، شناسایی و مدیریت موقعیت‌های تعارض منافع است.

به گزارش این اندیشکده شناسایی و مدیریت موقعیت‌های تعارض منافع در حوزه مالیات به واسطه وجود پیامدهایی نظیر تضییع حقوق مردم و غیرعادل‌بودن تشخیص و وصول، رشوت و تخلف مأموران و مدیران سازمان، به‌دستان در فرایندهای مختلف و تحقق نیافتن هوشمندسازی مالیات‌ستانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در صورتی که موقعیت‌های تعارض منافع در این حوزه شناسایی و مدیریت نشود، امکان تغییر و تحدید انگیزه و رفتار ذی‌نفعان درون سازمان و بیرون سازمان و کاهش پیامدهای منفی حوزه مالیات تا حد قابل قبولی محتمل است. اساس و بنای داستان تعارض منافع ذی‌نفعان در حوزه مالیات، دو میحت امضای طلایی مالیات‌ستان‌ها و حفظ جایگاه و سوگیری در انجام وظیفه دادستانی انتظامی است. این دو میحت مبتنی بر نظام مسائل حوزه مالیات و با استفاده از عینک تعارض منافع قابل بیان و تحلیل است.

طبق نظریه این اندیشکده «لازمه انجام مأموریت و رسیدن به مطلوب سازمان امور مالیاتی، شناسایی مدیریت موقعیت‌های تعارض منافع ذی‌نفعان در حوزه مالیات است. شناسایی و مدیریت موقعیت‌های تعارض منافع می‌تواند حضور فعالانه و مؤثر ذی‌نفعان درون‌سازمان و فراسازمان را اصلاح کند. همچنین تغییر قواعد و ساختار

اجتماعی به مدت مشخص محروم خواهد شد و انتشار احکام صادر شده از دادگاه در رسانه‌های ملی و یکی از روزنامه‌های کنترالانتشار کشور را به همراه دارد.

■ سوت زنی یا همان نظارت مردمی

در سایر سیستم‌های حقوقی از جمله ایالات‌متحده، ادبیاتی به نام «سوت‌زدن» وجود دارد که ناظران عمومی، صداهای منحرف را می‌شنوند و در ازای آن پاداش می‌گیرند، بنابراین موضوع سوت‌زدن به یکی از اصلی‌ترین استراتژی‌های قانونگذاری و سیاستگذاری تبدیل شده است. سوت‌زنی یعنی استفاده از همه مردم برای نظارت و مبارزه با فساد. این فرهنگ که گزارشگر فساد جاسوس است، یک فرهنگ غلط است. گزارشگر فساد یک قهرمان مردمی است و باید از او حمایت شد.

چه آنکه سال‌هاست گفته می‌شود سازوکار منسجم و نگاه درست و کامل به گزارشگری تخلف موجب عدم کارآمدی و تحقق کامل این ابزار بسیار مهم در پیشگیری و کشف فساد در کشور بوده است. بر همین اساس نگاه حمایتی به وسیله افزودن نگاه تشویقی و طراحی یک سازوکار اجرایی مستقل باعث خواهد شد سوت‌زنی به صورت قانونی در نظام حقوقی کشور بتواند کار خود را مطابق اهداف تعیین شده ادامه دهد. پیش از این نیز داود منظور، رئیس سازمان امور مالیاتی گفته بود: فرار مالیاتی پزشکان نباید باعث آزار و اذیت مردم شود. وی بیان کرده بود که بیشترین گلایه مردم در سامانه سوت‌زنی از پزشکان است؛ سخنی که برخی خبرها حکایت از این داشت ۷۵ درصد تخلفات مالیاتی مربوط به پزشکان اعلام می‌شود.

با وجود آنکه در قانون کشور پرداخت مالیات از سوی پزشکان یک تکلیف اعلام شده اما بسیاری از آنها همواره مقابل چشم مردم

از پرداخت مالیات فرار می‌کنند. پرداخت نقدی، کارت به کارت، انتقال به کارت یکی از نزدیکان پزشک و... از جمله راهایی است که پزشکان برای فرار از پرداخت مالیات به آن روی آورده‌اند و مردم نیز نسبت به درآمد بالای این طیف و عدم پرداخت مالیات گلایه‌مند هستند.

جام‌چم در گزارشی در مورد فرار مالیاتی پزشکان با پوزهای نمایشی نوشت: برخی از مطب‌ها دست به شگرد جدیدی زده‌اند، با وجود اینکه چند کار تخوان در پیشخوان مطب وجود دارد اما یکی از دستگاه‌های پوز که به سامانه سازمان امور مالیاتی متصل است، با کمترین تراکنش مورد استفاده قرار می‌گیرد و از کار تخوان دیگری برای انجام سایر تراکنش‌ها استفاده می‌شود.

■ رسمیت بخشی به سوت زنی

در واقع باید گفت گزارشگری تخلف پیشینه‌ای فقیر در نظام حقوقی و اجرایی کشور داشته و از طریق مواردی مانند قانون سلامت اداری، سامانه‌های اعلام تخلف وزارت اطلاعات و قوه قضائیه در کشور شکل گرفته بود که حالا می‌تواند به واسطه یک بانی مستقل با عملاً در میان اقشار جامعه نیز نهادینه شود.

با این تفاسیر نگاه تشویقی و طراحی نظام حمایتی دقیق و قابل لمس قابل اهمیت است. به این معنا که با پیش از این گزارش تخلف نوعی وظیفه همگانی تلقی می‌شد که کفه ترازوی آن به سمت متهم سنگین بود و گزارش‌دهنده علاوه بر اینکه از جنبه تشویقی محروم بوده، حتی در مواردی که اثبات صحت اطلاعات به‌طور کامل محقق نمی‌شده، در معرض آفات متعدد جدی قرار می‌گرفت، اما اکنون با ابلاغ دستورالعمل نحوه گزارش‌دهی فرار مالیاتی و تعیین پاداش به صورت رسمی با همان قانونی بخشی از این آلهای مورد اشاره پر خواهد شد.

سازمان امور مالیاتی سامانه‌ای را با عنوان سامانه سوت‌زنی (گزارش فرار مالیاتی) ایجاد کرده است که مردم می‌توانند تخلفات فرار مالیاتی را از طریق این سامانه در اختیار سازمان قرار دهند. شایان ذکر است سازمان، صرف دریافت گزارشات مردمی، فرد را متخلف اعلام نمی‌کند بلکه از طریق واحدهای اجرایی که در سازمان امور مالیاتی تأسیس شده، بازدید میدانی انجام داده و راستی‌آزمایی می‌کند. بر اساس ماده ۳۴ آیین‌نامه اجرایی اطلاعات ارسالی اشخاص ثالث به مطالبه و وصول مالیات منجر شود، سازمان امور مالیاتی متناسب با اطلاعات مکتنسبه به اشخاص مذکور پاداش می‌دهد. با توجه به گزارش مردمی واصله در سامانه سوت‌زنی سازمان امور مالیاتی، دو شرکت بزرگ در استان البرز مورد بازرسی ویژه مالیاتی قرار گرفتند که به صدور برگ تشخیص و مطالبه مالیات با مبلغی بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان منجر شد. فردی که این فرار مالیاتی را گزارش کرده بود ۵۵۲ میلیون تومان پاداش گرفت.

سیدمحمدهادی سبحانیان، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل سازمان امور مالیاتی در بخشنامه‌ای دستورالعمل نحوه تشویق گزارشگران فرار مالیاتی موضوع ماده ۳۷ اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم را برای اجرا به ادارات کل امور مالیاتی ابلاغ کرد. بر اساس این دستورالعمل، گزارشگران، فرار مالیاتی را در سامانه ثبت و کد رهگیری دریافت می‌کنند، واحدهای اجرایی نیز موظفند حداکثر طی ۲۰ روز پس از ثبت هر گزارش در سامانه، نتایج بررسی اولیه را بر اساس کد رهگیری اعلام کنند.

کارگروه احراز تخصیص پاداش، هر سه ماه یک بار در ادارات کل امور مالیاتی تشکیل می‌شود و ارقام متعلقه را به سازمان امور مالیاتی اعلام می‌کند. پاداش گزارش فرار مالیاتی حداکثر تا نیم درصد مبلغ اصل مالیات تشخیصی یا سه برابر معافیت مالیاتی مربوط تعیین خواهد شد. اگر مالیات متعلقه وصول شود، حداکثر تا یک درصد اصل رقم مالیات متعلقه به عنوان پاداش به گزارشگر فرار مالیاتی پرداخت می‌شود. پرداخت پاداش با حفظ محرمانگی انجام می‌شود.

حال باید دید طبق دستورالعمل قانونی جدید سازمان امور مالیاتی، آیا مردم یا همان گزارشگران می‌توانند راه را بر اشخاص و مشاغل برای جلوگیری از فرار مالیاتی ببندند یا خیر!

کزارش
پرسش حقوقی

؟
تغییر راننده در تصادفات چه جرمی دارد؟

هر گاه شخصی برخلاف واقع، خود را به‌عنوان راننده وسیله نقلیه مسبب حادثه معرفی کند به حبس از ۹۱ روز تا شش ماه محکوم می‌شود. راننده نیز چنانچه در این امر تبانی کرده باشد به مجازات مذکور محکوم می‌شود.

؟
گرفتن مهریه از مادر شوهر و پدر شوهر امکانپذیر است؟

مهریه یکی از حقوق مالی زن، در عقد ازدواج است و به‌طور معمول، مرد هنگام عقد نکاح، پرداخت آن را تعهد می‌کند که نحوه پرداخت مهریه تعهد شده، می‌تواند به صورت عندالاستطاعه یا عندالامطالبه باشد.

باید در پاسخ به این سؤال گفت، به‌در شرایط به خصوصی قانونگذار، امکان دریافت مهریه از والدین همسر را پیش‌بینی کرده است و آن امکان، ناظر بر زمانی است که یکی از آنها یا هر دوی والدین همسر، پرداخت مهریه زن را ضمن عقد نکاح، تعهد کرده باشند. باین توضیح که اساساً الزامی نیست زوج، پرداخت مهریه را تعهد کند و هر شخص دیگری، اعم از والدین زوج، یعنی پدرشوهر و مادرشوهر نیز می‌توانند پرداخت مهریه زن را تعهد کنند و در این صورت، شخصی که دادن مهریه را بر عهده گرفته است، مسئول پرداخت خواهد بود و دعوی مطالبه مهریه، باید به طرفیت او، مطرح شود. در صورتی که شوهر، مسئولیت پرداخت مهریه را بر عهده دارد و پدرشوهر و مادرشوهر، پرداخت مهریه را تعهد نکرده باشند و با‌در نظر گرفتن این فرض که شوهر، معسر از پرداخت مهر است و با ثبت دادخواست اعسار، تقاضای تقسیط مهریه را دارد، حتی اگر پدرشوهر و مادرشوهر اموال زیادی داشته باشند، چون پرداخت مهر را تعهد نکرده‌اند، نمی‌توان اقدام به مطالبه مهریه از آنها کرد.

شرایط به خصوصی برای گرفتن مهریه از پدرشوهر و مادرشوهر وجود دارد؛ اولین و مهم‌ترین شرط از شرایط دریافت مهریه از پدرشوهر و مادرشوهر، این است که هر یک از آنها یا هر دوی آنها، مسئولیت پرداخت مهریه را تعهد کرده باشند. دومین شرط این است که در صورت عندالاستطاعه‌بودن مهریه به‌ر تده شده از جانب پدرشوهر و مادرشوهر، آنها توان مالی کافی برای پرداخت مهریه را داشته باشند. از دیگر شروط مهم در این خصوص این است که زن، اهلیت لازم (عقل، بلوغ و رشد) و همچنین، مدارک کافی، نظیر سند نکاحیه، مدارک هویتی و حساب کاربری سامانه را برای طی کردن مراحل قانونی مطالبه مهریه داشته باشد و بتواند هزینه دادرسی لازم برای این امر را بپردازد یا در صورت اعسار از پرداخت، بتواند اعسار خود را ثابت کند.

؟
کارگران با چه شرایطی به کار فرما سفته بدهند؟

حتماً در قرارداد پایه همکاری، شماره سفته و مشخصات آن ذکر شود. همچنین در سفته علت صدور آن باید ذکر شود، مثلاً نوشته شود بابت تضمین حسن انجام کار، بابت تضمین قرارداد و... به‌ر است سفته تاریخ نداشته باشد و روی سفته عبارت بابت ضمانت و حتماً حسن انجام کار را قید و کیی از سفته تهیه شود و به امضای مدیر شرکت (کارفرما) برسد. طبق ماده ۶۷۳ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم) هر کس از سفید مهر یا سفید امضایی که به او سرده شده یا به هر طریق به دست آورده است، سوءاستفاده کند به یک تا سه سال حبس محکوم خواهد شد.

؟
مهلت قانونی ثبت ولادت چند روز است و اگر سن شناسنامه‌ای کم یا زیاد شود، چگونه می‌توان اصلاح کرد؟

۱۵ روز و گرفتن شناسنامه برای نوزاد الزامی است. دو حالت دارد. اگر تفاوت سن واقعی و شناسنامه‌ای تا پنج سال باشد، باید به دفتر خدمات قضایی مراجعه و درخواست تغییر سن راثبت کرد تا برای دادگاه حقوقی محل سکونت ارسال شود و آنجا از سوی قاضی دادگاه به این موضوع رسیدگی شود. در نهایت اگر اعتراضی به حکم دادگاه وجود داشته باشد، در دادگاه تجدیدنظر استان رسیدگی خواهد شد.

اما اگر تفاوت سن واقعی و شناسنامه‌ای بالای پنج سال باشد، باید به اداره ثبت احوال محل سکونت مراجعه و درخواست ارائه کرد تا در خواست برای کمیسیون پنج نفره تشخیص سن ارسال و در آن کمیسیون رسیدگی شود. در نهایت اگر به رأی کمیسیون مذکور اعتراضی وجود داشته باشد، در دیوان عدالت اداری رسیدگی خواهد شد.